

GENERALFORSAMLING

Hjerting Transformatorforening A.m.b.a.

Torsdag den 24. april 2025
kl. 18.30 på Hjerting Badehotel

Dagsorden:

- Valg af dirigent
- Bestyrelsens beretning
- Forelæggelse af årsrapport
- Indkomne forslag
- Valg af medlemmer til bestyrelsen
- Valg af suppleant til bestyrelsen
- Eventuelt

Hjerting Vandværk A.m.b.a.

Torsdag den 24. april 2025
kl. 19.30 på Hjerting Badehotel

Dagsorden:

- Valg af dirigent
- Bestyrelsens beretning
- Forelæggelse af årsrapport
- Indkomne forslag
- Valg af medlemmer til bestyrelsen
- Valg af suppleant til bestyrelsen
- Eventuelt

Havbaderne indviede nye f

Champagnen var kold. Det samme var bugtens bølger, da havbaderne indviede nye faciliteter på Hjerting Badehotel

INDVIELSE – Om champagnen i glassene var kolde end vandet i Ho Bug, eller om det modsatte var tilfældet, vides ikke. Begge dele blev til gengæld nydt med stor fornøjelse, da medlemmerne af foreningen Ho

Bugt Havbad for nylig indviede deres nye faciliteter på Hjerting Badehotel – faciliteter, der består af en lækker sauna, omklædningslokaler og en hyggelig lounge, hvor medlemmerne kan mødes både før og efter en tur i bugtens vilde vover.

Velspækket kagebord

Ved siden af champagnen i de duggede glas traktede foreningen med et veldækket og velspækket kagebord, mens Grethe Taagelund Kildeby bød alle velkommen og rettede en varm tak til alle, der har været involveret i projektet.

En særlig tak var der til ejeren af badehotellet, Mie Hyttel, der har åbnet hotellets døre for foreningen, og til de virksomheder og fonde, der støtter foreningens aktiviteter og som har

Tøjet var ikke just sauna-egnet, men,

Grethe T. Kildeby rettede en tak til alle involverede. En særlig tak var der til direktør Mie Hyttel, Hjerting Badehotel.

Det forsvundne ålegræs i Vadehavet

Er det forsvundne ålegræs en del af forklaringen på et stort fald i sedimentdannelsen, som har holdt vadehavsøerne oven vande igennem århundrede?

FORSKNING – Nu kan både havvandsstigninger og fald i dannelse af sediment true med, at få Vadehavet, som vi kender det, til at forsvinde under vand. Millioner af trækfugles rute mellem halvkuglerne er truet, når deres spisekammer i Vadehavet forsvinder. Kan ålegræssets tilbagegang være en del af forklaringen? Det var et af de store emner på Nationalpark Vadehavets forskningsdag 2025 fredag den 28. februar på SDU i Esbjerg.

Professor Laura Govers fra Universitet i Groningen i Holland viste på Forskningens Dag, at man i Holland er langt længere fremme med at finde løsninger til reetablering af ålegræs-enge, og at de har knækket koden til at få frø til at spire og slå rødder i sedimentet.

I begyndelsen af det 20. århundrede dækkede ålegræs store dele af havbunden i Vadehavet, både i Danmark, Tyskland og Holland. Engene af ålegræs var ikke kun smukke, men også afgørende for havets økosystem. De dæmpede bølger, stabiliserede sedimentet,

lagrede CO2 og skabte levesteder for et væld af marine arter. Og så blev ålegræsset høstet og brugt som dyrefoder og byggemateriale.

Ålegræsset er væk

I dag er ålegræsset næsten forsvundet fra mange områder, herunder den danske del af Vadehavet. Årsagerne er mange: Forurening, ændringer i vandstrømme, sygdomme og menneskelige aktiviteter som landindvinding, fiskeri, dæmninger og sejlrender. I Danmark kortlægges vi, mens man i Holland forsker i hvordan man kan genskabe undervandsenge af ålegræs.

Foto: Eduardo Infantes

3D-printede biologisk nedbrydelige strukturer beskytter de ny planter mod at blive skyllet væk.

Frederikke Glenning Jensen fra Aarhus Universitet kunne på Forskningens Dag fortælle, at i Danmark er det specielt området

Frø fra ålegræs blandes med sediment, og fyldes på tuber af PVC. Det har vist sig effektivt til at få ålegræsset til at etablere sig.

fra Grådyb og øst om Fanø til Knudedyb, hvor væksten af ålegræsset er sparsom

og nogle steder helt forsvundet. Et mindre område øst for Skallingen er dog i fremgang, mens områderne omkring Grådyb og Knudedyb adskiller sig klart fra Juvredyb nord for danske Rømø og Listerdyb mellem Rømø og den tyske ø Sild.

Her klarer ålegræsset sig markant bedre og har oplevet en fremgang i den senere år. Ved Fanø er ålegræsset helt forsvundet

ved Skiden Egn ved Grådyb.

Hvorfor er ålegræs vigtigt? Ålegræs er en af de mest værdifulde planter i havet. Det fungerer som en slags undervandskov, der beskytter kysterne mod erosion og giver skjulesteder for fisk, krabber og andre marine dyr. Samtidig hjælper ålegræs med at rense vandet ved at fange mudderpartikler og tilføre ilt til sedimentet. Det er også en vigtig spiller i kampen mod klimaforandringer, da det kan lagre store mængder kulstof i havbunden.

Men når ålegræs først forsvinder fra et område, er det ekstremt svært at få det tilbage. Det skyldes, at ålegræs har en positiv effekt på sin egen vækst: Det stabiliserer sedimentet og skaber rolige

Sammenhold * Fremtid * Lokal engagement

GENERALFORSAMLING

Hermed indkaldes
til ordinær generalforsamling
i Sædding-Fovrfeld Lokalsråd

TIRSDAG DEN 15. APRIL 2025 KL. 19.00
Sædding Bibliotek - Mødestedet

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab 2024
4. Godkendelse af budget 2025
5. Valg til Lokalsrådet

på valg:

Max Bøgh Frederiksen Modtager genvalg

H. J. Christensen Modtager genvalg

Lise Retbøll Modtager genvalg

Valg af supplant

på valg:

Peter Rønn Modtager genvalg

6. Indkomne Forslag

Forslag skal være lokalrådet i hænde

14 dagen før generalforsamlingen

Forslag afleveres hos formanden på Sæddingcentrets kontor

7. Eventuelt

På Lokalsrådets vegne

Lise Retbøll

Formand

Sammenhold * Fremtid * Lokal engagement

NORDSØ BYG APS

Tømrer, snedker, murer,
maler og VVS afd.

mail@ns-byg.dk • 26 24 45 09

Faciliteter på badehotellet

Set fra venstre, stillede Ina Jørgensen, Per Clausen og Henriette Nørgaard op til ære for fotografen.

hjulpet med finansieringen af de nye faciliteter.

Udover de nye faciliteter, der er indrettet i hotellets stueetage, har foreningen også adgang til hotellets fitnessområde på første sal. Her er der blandt andet løbebånd og romaskine, mens medlemmerne, ude under åben himmel, har adgang til en pontonbro, hvorfra de året r

En tur i bølgen blå

Efter den officielle indvielse med tale, lovord og kagebord, var tiden da også inde til en tur i bugtens blå bølger, ligesom det var muligt at afprøve saunaen, hvor temperaturen var ikke så lidt højere end både de flydende væsker i både bugt og champagneglas.

Tekst og foto: Jens Bytoft

Hør om Flensborg i Hjerting Højskoleforening

HJERTING – Hans Christian Davidsens Forelsket i Flensborg – insidertips fra grænsebyen giver læseren langt mere, end man kan forvente af en almindelig guidebog. Det kan man høre mere om tirsdag 1. april klokken 19-22 ved et foredrag arrangeret af Hjerting Højskoleforening i Hjerting Kirkes mødelokaler. Den gamle danske by gemmer på forunderlige historier, markante steder og en dramatisk fortid fra før Margrethe I lærte at stave. En rig fortid, som mange danskere bestemt overser, når de fylder bilen op med øl og vin, chokolade og madvarer og regner ud, hvor meget de har sparet. Bogen viser stederne frem og fortæller historier om Flensborg, som ingen eller næsten ingen kender:

Fra Jugendstil og erotikkvarterer, til beretningen om erotikdronningen, der i hemmelighed solgte erotik fra byens kirkekontor. Selvfølgelig undlader Davidsen ikke at fortælle historien om naziregimets sidste tilholdssted i Flensborg og om de hundredtusindvis af flygtninge, der efter 1945 kom til byen, men der er ikke mindst bizarre, tragiske, muntre fortællinger, der understreger, at vi i Flensborg har den lille kosmopolitiske storby, lige uden for vores dør, som mange af os savner til hverdag. Og så er bogen sprængfyldt af meget varierede og indbydende.

Erstattes med ny teknik

la en fugepistol. sig. Foto: Laura Govers.

3D-printede biologisk nedbrydelige strukturer, der beskytter de nyplantede planter mod at blive skyllet væk af bølgerne. Disse strukturer fungerer som en midlertidig barriere, der skaber de rolige forhold, som ålegræsset har brug for i sine tidlige stadier. Selvom teknologien stadig er under udvikling, har den allerede vist lovende resultater.

Et andet vigtigt aspekt af projektet er genetik. Jeanine Olsen og hendes kolleger undersøger ålegræssets gener for at finde planter, der er bedre tilpasset de udfordringer, som klimaændringer medfører, såsom stigende temperaturer og ændringer i saltindhold. Ved at vælge de rette planter til de rette steder kan forskerne øge chancerne for succesfuld genopretning.

Den danske del af Vadehavet står over for mange af de samme udfordringer som den hollandske. Ålegræsset er næsten forsvundet, og det har store konsekvenser for økosystemet. Uden ålegræs er kysterne mere udsatte for erosion og manglende sedimentation, og mange marine arter mister deres levesteder. Samtidig går vi glip af ålegræssets evne til at lagre kulstof, hvilket kunne hjælpe os i kampen mod klimaforandringer.

De hollandske forskeres arbejde viser, at det er muligt at genoprette ålegræs, selv under vanskelige

forhold. Deres metoder kan tilpasses til danske forhold og bruges til at genoprette ålegræs i vores del af Vadehavet. For eksempel kunne frøinjektionsmetoden og brugen af 3D-printede strukturer være effektive værktøjer til at beskytte de nyplantede planter mod de stærke strømme og bølger i Vadehavet.

Komplekse processer

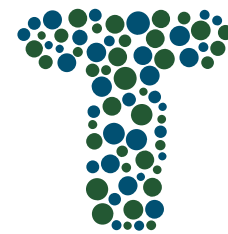
Genopretning af ålegræs kræver en kombination af forskning, teknologi og samarbejde. Det er ikke kun et spørgsmål om at plante frø, men også om at forstå de komplekse processer, der gør det muligt for ålegræs at trives. Samtidig er det vigtigt at handle hurtigt. Som Laura Govers siger:

“Vi kan ikke vente, til vi har al den viden, vi har brug for. Vi må handle nu og lære af vores fejl undervejs.”

Om erfaringerne fra Holland kan bruges til restaureringsprojekter af ålegræs omkring Hø Bugt og Fanø, er et godt spørgsmål. Direkte adspurgt til spørgsmålet, hvorfor ålegræsset er forsvundet fra Skideneng ved Grådyb, peger Frederikke Glenning Jensen på naboen, Esbjerg Havn, som den oplagte forskel, men at der endnu ikke er lavet undersøgelser, som kan dokumentere det.

Tekst: Trine Buhl

VI HOLDER STYR PÅ TALLENE, SÅ DU KAN FOKUSERE PÅ DET, DU BRÆNDER FOR.

TalTech ApS

Tømmervej 14, 6710 Esbjerg V // Tlf.: 7040 4648 // taltech.dk

HVIS DET HASTER - SÅ TRYK PÅ DISSE TASTER 75 11 71 07

Sidste nyt inden for bremse-, prøvestander og styretøjsudmålingsapparat og motortest · Opretning · Reparationer

PETERS AUTOVÆRKSTED

Bytoften 2 · Hjerting · 6710 Esbjerg V · Tlf.: 7511 7107

NY TANDPROTESE?
Ring 75 13 50 13
Specialklinik for tandproteser
klinisk tandtekniker
LARS KONGSBÄK
Nygårdsvej 2 6700 Esbjerg Tlf. 75 13 50 13
MEDLEM AF LANDSFORENINGEN AF KLINISKE TANDTEKNIKERE

Lars Kongsbæk - 30 års erfaring

forhold, som gør det lettere for nye planter at slå rod. Uden disse forhold bliver de små planter ofte skyllet væk, før de kan etablere sig.

Ålegræs genoprettes

Forskerne fra University of Groningen, ledet af Laura Govers, Tjisse van der Heide og Jeanine Olsen, har udviklet nye metoder til at genoprette ålegræs. En af de mest lovende teknikker er en såkaldt 'frøinjektionsmetode'. Her bruger forskerne og frivillige en tilpasset udgave af en fugepistol til at placere ålegræsfrø direkte i sedimentet på den rette dybde og afstand, som øger chancerne for, at frøene spirer og vokser.

Derudover eksperimenterer forskerne med